

Habermas på Maggi-tern

Gorm Harste: *Habermas i serien 'Alle tiders tanker', Forlaget Modtryk, Viborg 2002, 63 sider, kr. 78.*

Modtryk fortsætter sin udmærkede pædagogiske serie i det lille format med Gorm Harstes introduktion til Jürgen Habermas. Bogen er et flot eksempel på, hvor kort og præcist det meget omfattende og komplekse kan formidles. Habermas på Maggi-tern. Eftersom kompleksiteten i Habermas' tilfælde dårligt lader sig reducere uden at gøre vold på stoffet, er teksten blevet meget koncentreret. Bogen udmærker sig derfor mere ved sin korthed end sin lette tilgængelighed. Og det kan vist ikke være anderledes inden for seriens rammer.

Fra *Slagmarks* side noterer vi os, at artiklen "Om den interne sammenhæng mellem retsstat og demokrati" fra *Die Einbeziehung des Anderen*, som vi bragte en oversættelse af i nr. 30, her er trykt i en betydelig mere mundret og læsevenlig oversættelse.

Henrik Borup Nielsen

Endnu en moppedreng af en introduktion til Habermas er på gaden med Eriksen og Weigårds *Kommunikativt demokrati*. Bogen koncentrerer sig om hovedværkerne *Theorie des kommunikativen Handelns* (1981) og *Faktizität und Geltung* (1992), hvilket fremgår tydeligere af den norske originaltitel *Kommunikativ handling og deliberativt demokrati*. Der er tale om en grundbog i Habermas' samfundsteori, der også inddrager de væsentligste Habermas-elever (Honneth, Wellmer, m.fl.), og nogle af hans kritikere (bl.a. Klaus Günther). Introduktionen er systematisk og overskueligt opdelt med resuméer efter hvert afsnit. Bogen indeholder derudover et forsøg på at anvende teorien til forfatternes eget projekt, idet den i de to sidste af i alt 12 kapitler "prøver at udlede implikationer i forhold til mere konkrete problemstillinger, f.eks. vedrørende anvendelsesmuligheder i forhold til institutionsudformning og gennem sin skitsering af den diskursteoretiske rekonstruktion af internationale relationer og kosmopolitisk demokrati."

Henrik Borup Nielsen

Selektiv introduktion til Habermas

Erik Oddvar Eriksen & Jarle Weigård: *Kommunikativt demokrati – Jürgen Habermas' teori om politik og samfund, Hans Reitzels Forlag, Gylling 2003 (oversat fra norsk af Henning Vangsgaard) 424 sider.*

Klein

Naomi Klein: *Hegn og led – depecher fra globaliseringsdebattens frontlinjer, Klim 2003, 258 sider, 268 kr.*

Forfatteren til den meget omtalte bog *No Logo* har her samlet en række taler og artikler, der analyserer og

kommenterer den globaliseringskritiske bevægelse. Klein er med, når bevægelsen diskuterer, marcherer og organiserer sig. Men også når den hærger eller bliver hærget. Det er en sympatisk-kritisk læsning af den måske vigtigste globale bevægelse lige nu.

Mikkel Thorup

Aristoteles

Anne Lotte Mørk: Aristoteles i serien "Alle tiders tanker", Forlaget Modtryk 2002, 54 sider, pris 78 kr.

Med sikker hånd fører forfatteren læseren igennem Aristoteles' to store hovedværker, Metafysikken og Den Nichomacheiske Etik, og giver en kort indføring i den virkningshistorie, der udgår fra dette højdepunkt i antikkens og hele vestens filosofi. Til sidst i bogen optræder to uddrag fra de omtalte hovedværker i Aristoteles' produktion. Den korte form byder læseren indenfor, så det hurtigt er muligt at skabe sig et overblik over Aristoteles' værk.

Jonas Holst Sørensen

Modernitet og autenticitet

Charles Taylor: Modernitetens ubehag – Autenticitetens Etik, Philosophia 2002, 152 sider, 179 kr.

Charles Taylor leverer et klart, oplyst bud på mulige måder at bevare det enkelte individs bånd til fælles

værdier. Ligesom Taylors store værk, Sources of the Self, tager Autenticitetens Etik først og fremmest fat ved roden af de aktuelle fragmenteringstendenser igennem en virkningshistorisk afsøgning af individualismen, den instrumentelle fornuft og frihedstabet. Taylors tese er at disse tre "ubehag" tager til med opkomsten af et moderne selvrealiseringsideal funderet i et begreb om autenticitet. Autenticitetens Etik er lettilgængelig med korte, velskrevne afsnit, der nærmest har karakter af skitser. Værket har ikke intention om filosofisk at gentænke fællesskabets sociale bånd fra grunden af; men mindre kan måske også gøre det.

Jonas Holst Sørensen

At tænke sociologisk

Zygmunt Bauman og Tim May: At tænke sociologisk. Oversat fra Thinking Sociologically (2. rev. udg.) af Tom Bøgeskov, Hans Reitzels Forlag 2003, 272 sider, 298 kr.

Hans Reitzels Forlag har igennem de seneste år markeret sig stærk som Danmarks førende forlag for sociologisk litteratur. Denne status har forlaget ikke mindst tilkæmpet sig via et sandt tæppebombardement af oversættelser af sociologiske klassikere og nyklassikere fra Durkheim over Wright Mills frem til Luhmann, Giddens og Beck. Også Zygmunt Baumans bøger oversættes

i et tempo, så det kan knibe at følge med læsningen. Tidligere har forlaget således udgivet *Modernitet og Holocaust*, *Globalisering*, *Arbejde, forbrugerisme og de nye fattige* og *Fællesskab*. *At tænke sociologisk* er det nyeste skud på stammen. Bogen er en oversættelse af Baumans introduktion til sociologien, som første gang udkom i 1990. Bogen blev genudgivet i 2001 i en stærkt revideret 2. udgave, som Tim May er medforfatter til. *At tænke sociologisk* er en lidt utraditionel grundbog i sociologi, hvor forfatterne i stedet for den sædvanlige introduktion til de forskellige teoripositioner og de forskellige forfatterskaber har valgt at fokusere på den sociologiske tilgang til verden. Forfatterne tager udgangspunkt i en række forskellige hverdagssituationer/-fænomener (forbrug, magt, seksualitet mv.) og viser, hvordan de kan forstås sociologisk. Ambitionen er med andre ord at lære læseren at tænke sociologisk.

Mads P. Sørensen

Kognitiv Semiotik. En antologi om sprog, betydning og erkendelse

Redigeret af Peer Bundgård, Jesper Engholm og Martin Skov, Haase 2003, 640 sider, 395 kr.

Kognitiv Semiotik er et dansk bud på en antologi i international regi.

Blandt bidragyderne til denne antologi, finder vi blandt andet litterater,

lingvister og filosoffer – såvel fra Danmark som fra det internationale, akademiske miljø.

Som titlen antyder, er bogens tema at belyse, hvorledes vi menneskers sproglige udtryk opnår betydning ud fra vores evne til at organisere og strukturere vores erkendelse. Desuden er bogen et bud på, hvorledes den amerikanske og europæiske skole indenfor kognitionsforskningen deler tradition. Igennem dialog bliver bogen dermed også et forsøg på at danne konsensus imellem de to retninger.

Kognitiv Semiotik henvender sig til den interesserede læser, det være sig såvel akademiker som lægmand, der gerne vil uddybe sin viden om temaet.

Rasmus Karlsson

Ind i verden

En grundbog i antropologisk metode (redigeret af Kirsten Hastrup), Hans Reitzels Forlag 2002, 432 sider, 375 kr.

Ind i verden er en grundbog eller en indføring i antropologisk metode. De knapt tyve bidrag er leveret af antropologer fra den danske universitetsverden. Igennem disse bidrag behandler bogen både det teoretiske og det praktiske arbejde, men også samspillet imellem teori og praksis, inden for den antropologiske videnskab. Dette belyses igennem konkrete undersøgelser fra det antropologiske feltarbejde.

Ind i verden er opdelt i 19 afsnit, der spænder fra en introduktion til en udlægning af metoden. Afsnittene er typisk på en 20-30 sider – noget, der virker meget behageligt ved en grundbog. Ligeledes er alle afsnit meget veldokumenterede igennem grundige kildereferencer. Bogen virker som et *must* for enhver, der er i den indledende fase til den antropologiske videnskab, eller som vil opfriske sin viden med den seneste antropologiske grundforskning.

Rasmus Karlsson

netværk indenfor cyberkulturen og henvender sig derfor både til æstetikeren og videnskabshistorikeren. Grundlæggende er bogen inddelt i tre sektioner som behandler hver sit område af cyberkulturen; netbaserede kommunikationsformer, rekonfigurerede kroppe i visuel kultur og kunst og endelig rekonfigurationer af videnskabelig viden. Bogen udtømmer på ingen måde emnet, men giver med sin bredde et godt indblik i en ofte overset niche indenfor kulturforskningen.

Jakob Bek-Thomsen

Cyberkultur

Mette Bryld og Randi Markussen (red.): *Cyberkulturer & rekonfiguration, Samfundslitteratur 2003, 292 sider, 275 kr.*

Antologien sætter gennem 9 forskellige bidrag fokus på de nye kulturformer, som er opstået i takt med, at en række informations-, kommunikations- og bioteknologier er blevet en del af vores hverdag. De forandringsprocesser – eller rekonfigurationer – som de nye kulturformer medfører, er en rød tråd gennem hele bogen. De såkaldte *Cyberkulturer* undersøges indenfor rammerne af de tværvidevidenskabelige forskningstraditioner som “Cultural Studies” og “Science and Technology Studies”, og gennem hele bogen kredses der om begreberne *cyborg* og *cyberspace*. Antologien belyser mange forskellige

Blindes kulturhistorie

Gerhard Kaimer: *Blindhedens Verden. Træk af blindes kulturhistorie, Klim 2002, 223 sider, 265 kr.*

En ofte forbigået minoritet i alle verdens samfund er de blinde. Det prøver Gerhard Kaimer nu at gøre noget ved. For første gang forsøger en blind at skrive de blindes historie udfra den betragtning, at kun den, som har levet i blindhedens rum, fuldt ud er i stand til at forstå den. Blinde tilsidesættes på samme måde som alle andre minoritetsgrupper og den almene forståelse af blindes liv er meget lille. De blinde har brug for oplyste og vidende omgivelser i langt højere grad end en almindelig udjævnende og udglattende forståelse, skriver forfatteren i forordet. I en grundig og meget omfattende gennemgang af de blindes historie

og psykologi tegner bogen et billede af nogle af de myter og forestillinger, der ligger til grund for vores moderne opfattelse af blinde. Det åbner en verden, som de fleste nok sjældent har bidt mærke i eller set – for nu at blive i metaforerne. En verden som selvfølgelig er ligeså rig som de seendes. Kaimer er hudløst ærlig i sin beskrivelse af de blindes vilkår, og bogen bærer præg af et stærk personligt engagement med at gøre opmærksom på disse forhold.

Jakob Bek-Thomsen